

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Danne-Virke I

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 337.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig03val-shoot-idm139670057991296.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Dette er da min ikke ugrundede Betænkning om det attende Aarhundredes Philosophie, og kan den, som jeg mener, bevises at være uimodsigelig Sandhed, saa indseer man let, at det nittende ei kan erhverve sig Adkomst til Navn af det philosophiske enten ved at følge eller fordømme det attende, men kun ved at gjøre, hvad det undlod, erkiende Historien for, hvad den uimodsigelig maae være: Sandhedens *virkelige* Aabenbarelse, Menneskets *virkelige* Udvikling, Roden til, Indbegrebet af og Prøvestenen for al menneskelig Videnskabelighed, og dyrke den som saadan med aabent Øie og utrættelig Flid, uden at lade sig indbilde, der enten i Natur-Betragtningen, umiddelbar Anskuelse eller Sligt kan findes nogen Gienvei til *Historiens Maal*, der jo umulig kan naaes før Dagenes Ende, og umulig være andet end det Timeliges Forklaring. Saa øiensynligt dette imidlertid er, saa klart end Fornuften kan indsee Daarskabet i at ville anskue sit fuldstændige Begreb i sig selv eller i noget, saalænge Øiet, som først den hele Historie kan danne og klare, endnu kun er i Færd og Begreb med at uddannes og oplades, maae man alligevel bekiende, at Tidens Tegn synes intet mindre end at forjætte og bebude en saadan afgjørende historisk Retning; ja, man kan friligt paastaae og uimodsigelig bevise, at den er umulig uden en saa giennemgribende Omvendelse og Gienfødelse i Aandens Rige, som Fornuften maa kalde *urimelig*, fordi den, menneskelig talt, er aldeles umulig. Dette kan gøres indlysende ved at fremstille, hvad der behøves til rettelig at adspørge Historien og forstaae dens Svar, noget jeg vil prøve paa i en egen Afhandling om historisk Vidskab eller Krønikens Vidnesbyrd. Vel maatte saadant synes unyttigt, naar det er urimeligt, at man vil vorde dygtig til Arbeidet; men det er ikke desmindre vist, at Arbeidet skal gøres, at Historien skal naae sit Maal, at alt det Timelige skal forklares i Sandhed, og det er 338 da kun Spørgsmaalet, *hvor og i hvem* det skal skee, *hvilket* Folk under Himlen der vil lade sig opvække til i aandelig Kamp at indtage Riget dvs. Historien, for *hvilket* Folk den deilige Arv er beredt og Snorerne faldne paa de liflige Steder. At hver Mand, som veed, hvad det er, inderlig ønsker sit Folk at føle Lysten og annamme Kraften og indhøste Velsignelsen, er naturligt, og hvad jeg haaber om det Folk, af hvis Rod mit Øie udsprang, det har jeg mangen Gang sagt, og ihvor jeg end vender mig, *bevæger* jeg mig i det, og uden det maatte jeg angre hvert Ord, jeg taledede her.